

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

Poa ursina im Zibingebirge.

Poa ursina a Szebeni Havasokban.

Am 27. Juli 1909 sammelte ich in den Südkarpathen im Zibingebirge am Wege von Pratea alba nach dem Csindrel an einem trockenen kurzgrasigen Hange eine *Poa*, die ich früher für *P. alpina* L. var. *filiformis* A. et G. hielt und unter diesem Namen in den Verhandlungen des botanischen Vereins der Provinz Brandenburg LI. (1909) S. 55 veröffentlichte. Kürzlich erhielt ich nun *P. ursina* VEL. von der Vitoša, ihrem Originalstandorte. Es fiel mir sofort die Aehnlichkeit mit meiner Pflanze aus dem Zibingebirge auf und ich fand auch bei näherer Prüfung keinen Unterschied. Herr Professor HACKEL, dem ich meine Pflanze vorlegte, schreibt mir darüber: «Ihre *Poa* aus dem Zibingebirge stimmt mit authentischen Exemplaren der *Poa ursina* VEL. genau überein. Von *P. alpina* ist sie aber kaum als *Spezies* zu trennen. Als Varietät betrachtet hiesse sie *P. alpina* v. *orbelica* PANČ. (nach VELENOVSKY in litt.).» Mit dem Funde ist ein zweiter siebenbürgischer Standort dieser wohl auf Südosteuropa beschränkten Varietät oder wohl besser geographischen Rasse von *P. alpina* festgestellt.

Szerző kimutatja, hogy az általa 1909-ben a Szebeni Havasokban (Pratea alba-ról a Csindrelre menet) gyűjtött s a Verhandl. d. bot. Ver. d. Prov. Brandb. LI. (1909): 55. oldalon, *Poa alpina* L. var. *filiformis* A. et G. néven közölt növény nem egyéb, mint *P. ursina* VEL., melynek eredeti példányával tökéletesen egyezik. Ezzel a lelettel tehát szerzőnek sikerült a *P. alpina* ezen csak délkeleti Európára szorítkozó változatának vagy geogr. rasszának második erdélyi termőhelyét megállapítani.

F. Hermann.

Hazai botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ungarische botan. Abhandlungen.

Moesz G.: Az orgona másodszori virágzása bogárrágása következtében. (*Proanthesis bei Syringa vulgaris* infolge Insektenfrasses).

Bot. Közl. XI. 1912. p. 193—196. V. ö. (Siehe) Magy. Bot. Lapok XI: 358.

Wagner J. Észrevételek Tuzson J.: «A *Fritillaria tenella* alakjai» cz. cikkére. (*Bemerkungen zu dem Artikel J. Tuzsons «Ueber die Formen der *Fritillaria tenella*».*)

Bot. Közl. XI. 1912. p. 201–203.

Szerző kimutatja, hogy Tuzson nevezett cikkében súlyos hibákat követett el; nevezetesen pl. a *F. montaná*-nak tartott afrikai növény, biztosan nem ez a faj, hanem *F. oranensis* POMEL, a Montenegróból és Dalmáciából közölt növény pedig *F. gracilis* (EBEL); az ő «*f. latifolia*»-ja biztosan nem fordul elő Ausztriában, épp oly kevésbé Görögországban, ahol *F. ionica* helyettesíti.

A «forma» *latifolia*-t SISTENIS gyűjtötte Ciukarova-nál s a Babadaghton a Dobrogeában s Tuzson e két lelőhelyből az egyiket Törökországba, a másikat Romániába helyezi, holott mindkettő ugyanazon a helyen van.

Szerző kimutatja továbbá, hogy a Nemzeti Múzeum herbariumában Tuzson egyazon helyről való, egy gyűjtőtől származó, teljesen egyforma példányokból az egyiket *f. latifolia*, másikat *f. montana* névvel jelölte meg.

Morphologiai bélyegei, eléggé zárt földrajzi elterjedése folytán a «*f. latifolia*» egy földrajzi rassznak vagy subspecies-nek felel meg, mely a *F. tenella* ssp. *Degeniana* WAGNER nevet kapná.

Verf. weist nach, dass Tuzson in diesem Artikel grobe Fehler begangen hat: so ist z.B. die von ihm als *F. montana* angeführte afrikanische Pflanze sicher nicht diese Art, sondern *F. oranensis* POMEL, die aus Montenegro u. Dalmatien angegebene Pflanze aber *F. gracilis* (EBEL); seine «*f. latifolia*» kommt in Oesterreich sicher nicht vor, ebenso wenig in Griechenland, wo sie durch *F. ionica* HAL. vertreten wird.

Die «Form» *latifolia* ist von SISTENIS bei Ciukarova u. dem Babadagh in der Dobrogea gefunden worden; von diesen Standorten hat T. den einen in die Türkei, den anderen nach Rumänien verlegt, wobei es sich aber evident um ein und denselben handelt.

Ferner weist der Verf. nach, dass T. im Herbar des Nationalmuseums von ganz gleichen Stücken ein u. desselben Exemplares, welche an ein u. demselben Standort gesammelt worden waren, das eine als *f. latifolia*, das andere aber als *f. montana* bezeichnet hat.

Nach ihren morphologischen Merkmalen und der ziemlich gut abgeschlossenen geogr. Verbreitung entspricht die «*f. latifolia*» einer geographischen Rasse oder Subspecies, welcher der Name *F. tenella* subsp. *Degeniana* WAGNER zukommt.

Tuzson J.: Válasz az előbbi cikkre. (*Erwiderung auf den vorhergehenden Artikel*).

Bot. Közl. XI. 1912. p. 204—205.

Szerző válaszában megkísérli WAGNER felhozott érveit meggyengíteni, melynek során legjobban az tűnik fel, hogy ama kétségtelenül téves nézetét, hogy a *Frit. montana* Algierben előfordulna (egyéb tévedések mellett), továbbra is fenntartja.

Der Vert. versucht in dieser Erwiderung die von WAGNER vorgebrachten Argumente zu entkräften, wobei es auffällt, dass er seine zweifellos irrige Behauptung, dass *Frit. montana* in Algier vorkomme (nebst mehreren anderen Irrtümern), aufrecht erhält.

Tuzson J.: Borbás Vincze herbariuma. (*Das Herbar V. v. Borbás's*).

Bot. Közl. XI. 1912. p. 205—206. V. ö. (Siehe) Magy. Bot. XI: 358.

Tuzson J.: Növényföldrajzi megjegyzések. (*Pflanzengeographische Bemerkungen*).

Bot. Közl. XI. 1912. p. 207—214.

Szerző megkísérli, referensnek (V. ö. Magy. Bot. Lapok 1912: 81—90) a dolgozata (és módszere!) ellen emelt kifogásait megegyeztetni, azonban ehhez oly eszközöket használ, melyek a tudományos bizonyítástól meglehetősen nagy távolságban állanak. Messze vezetne azonban erre a válasza replikálni s a részben megismételt s a részben újakkal tetézt hibáknak kijavításával e helyen foglalkozni.

Der Verf. versucht in diesem Artikel, die gegen seine Arbeit (und Arbeitsweise!) erhobenen Einwände des Ref. (vgl. Ung. Bot. Bl. 1912. p. 81—90) zu entkräften, bedient sich aber hierbei Mittel, die sich von einer wissenschaftlichen Beweisführung ziemlich weit entfernen. Es würde zu weit führen, auf diese Erwiderung zu replizieren und die teils neuerdings wiederholten, teils aber neuen Irrtümer hier berichtigen zu wollen.

D.

Blattny, T.: Megjegyzések Pax «Grundzüge der Pflanzenverbreitung in den Karpathen» cz. munkájához. (*Bemerkungen über das gen. Pax'sche Werk*).

Bot. Közl. XI. 1912. p. 185—193.

A dolgozat PAX jól ismert munkájának egyes fás növények magassági határait s elterjedésére vonatkozó adatainak több helyesbítését tartalmazza.

Enthält einige Berichtigungen zu den von PAX in seinem bekannten Werke veröffentlichten Angaben über Höhengrenzen und Verbreitung einiger Waldbäume.

Az esetek többségében különben szines szó valami nagyobb differentiáról. Azon éppenséggel nem lehet csodálkozni, hogy egy ilyen nagy területet átölelő munka megjelenése után később egy bizonyos kérdések irányában folytatott tanulmányok egyben-másban pontosabb megállapításokra vezetnek. A kik ismerik a nehézségeket, a mellyel a magassági határoknak megállapítása jár, másnemű botan. foglalkozás közepette, azoknak el kell ismerni a Pax-féle munkának más hasonló növénygeogr. művek felett való megbízhatóságát eme helyesbítésekben kimutatott nem is olyan nagyjelentőségű hibák ellenére is.

In der Mehrzahl der Fälle handelt es sich übrigens um keine grossen Differenzen. Dass sich nach dem Erscheinen eines ein so grosses Gebiet umfassenden Werkes später bei speziell auf einzelne Fragen gerichteten Studien das eine oder das andere genauer feststellen lässt, ist nicht zu verwundern und Kenner der Schwierigkeiten, welche Bestimmungen von Höhengrenzen inmitten anders gearteter botanischer Beschäftigung verursachen, werden auch trotz den in den «Berichtungen» nachgewiesenen nicht so belangreichen Irrtümern die Ueberlegenheit des Pax'schen Werkes in bezug auf Verlässlichkeit so manchen anderen pflanzengeographischen Werken gegenüber anerkennen müssen.

D.

Lacsny Incze Lajos: Adatok a Nagyvárad melletti melegvizek alga flórájához. (*Beitr. zur Algenflora der Thermalwässer bei Nagyvárad*).

Botan. Közl. XI. 1912: 167—185 (37). V. ö. (Siehe) Magy. Bot. Lap. XI: 358.

Moesz G.: Két érdekes homoki csészegombáról. (*Über zwei interessante sandbewohnende Discomyceten*.)

Botan. Közl. XI. 1912: 196—201. (45)—(48).

A cikk I. részében szerző foglalkozik a *Sarcosphaera ammophila* (DUR. et LÉV.) MOESZ (comb. nov.)-val, amelyet következő újabb helyekről közöl: Sövényháza (Csongrádm.) gyűjt. LÁNYI B., Szigetszentmiklós (Csepel-sziget) gyűjt. KÜMMERLE J. B. & SZURÁK J., Budapest: Gubacsi pusztá gyűjt. SZURÁK; Ógyalla: abai szőlők és Imely (Komáromm.) gyűjt. ENDREY E., Sükösd (Pestm.) gyűjt. GREINICH F. — A gomba szöveg-

Der Verfasser bespricht *Sarcosphaera ammophila* (DUR. et LÉV.) MOESZ (comb. nov.), welche in Ungarn an folgenden Stellen gefunden worden ist: Sövényháza (Com. Csongrád) leg. LÁNYI, Szigetszentmiklós (Csepelinsel) leg. KÜMMERLE & SZURÁK, Budapest: Gubacsi pusztá leg. SZURÁK; Ógyalla, Imely (Com. Komárom) leg. ENDREY, Sükösd (Com. Pest) leg. GREINICH. Der Pilz ist vom Verf. in 1—5 schönen Text-

közti szép ábráját (1—5) is adja szerző. A cikk II. része a *Sepultaria arenicola* (LÉV.) REHM-mel foglalkozik: hazai lelőhelyei: Balatonszemes gyűjt. MÁGÓCSY-DIETZ S., Kecske-mét és Félegyháza m. gyűjt. HOLLÓS. E gombára vonatkozik a 6—9. szövegközti éles kép.

figuren abgebildet: ferner *Sepultaria arenicola* (LÉV.) REHM und die ungarischen Standorte dieses Pilzes: Balatonszemes leg. MÁGÓCSY-DIETZ, Kecske-mét u. Félegyháza leg. HOLLÓS. Auf *Sepultaria* beziehen sich die 6—9 scharfen Textfiguren.

Gy.

Náray Andor: Sárga festékanyagot képző új baktérium a tejben. (*Gelben Farbstoff hervorrufendes neues Bakterium der Milch.*)

Kísérletügyi Közlemények XV. k. 1912. H. 4. f.: 671—687.

Leírása és részletes ismertetése a *Bacterium chromoflarum*-nak, valamint a vele végzett különböző tenyésztési kísérleteknek. A cikkhez 2 phot. tábla tartozik. E dolgozat egész terjedelmében megjelent a köv. helyen is:

Genaue Beschreibung des *Bacterium chromoflarum*, sowie der verschiedenen Culturen. Zur Abhandlung gehören 2 phot. Tafeln. Dieses neue Bakterium wurde vom Verf. auch an folg. Stelle beschrieben:

Centralbl. f. Bakt. usw. II. Abt. XXXV. (1912): 222—233, Fig. 1—7.

Gy.

Dragutin Hirc: Iz Bilinskoga svijeta Dalmacije. III. Oko Bakeljskoga zativa. «Glasnik Hrv. Prirod. Drustva» XXIV. 1912. (*Aus der Pflanzenwelt Dalmatiens. III. Um die Bocche di Cattaro.*).

A Bocche di Cattaro növényzeti viszonyait s a flóra kikutatásának történetét ismerteti.

Behandelt die Vegetationsverhältnisse u. die Geschichte der Erforschung der Flora der Bocche.

D.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1913

Band/Volume: [12](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Hazai botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ungarische botan. Arbeiten. 130-134](#)